

Sygn. akt I ACa 640/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 listopada 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Piotr Wójtowicz
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska SO del. Ewa Solecka (spr.)
Protokolant :	Magdalena Bezak

po rozpoznaniu w dniu 13 listopada 2015 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa A. D., H. D. i A. W.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 5 maja 2015 r., sygn. akt I C 546/14,

I. zmienia zaskarżony wyrok:

1) w punkcie 1. w ten sposób, że zasądza od pozwanego na rzecz powódki H. D. 40 000 (czterdzieści tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 28 września 2013 roku oraz 1 808,50 (tysiąc osiemset osiem i 50/100) złotych z tytułu kosztów procesu, zaś w pozostałej części powództwo H. D. oddala,

2) w punkcie 3. o tyle, że zasądzoną nim kwotę 80 000 złotych obniża do 40 000 (czterdziestu tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 28 września 2013 roku oraz kwotę 5 617 złotych obniża do 1 808,50 (tysiąca ośmiuset ośmiu i 50/100) złotych, zaś w pozostałej części powództwo A. D. oddala,

3) w punkcie 4. o tyle, że zasądzoną nim kwotę 80 000 złotych obniża do 40 000 (czterdziestu tysięcy) złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 28 września 2013 roku oraz kwotę 3 617 złotych obniża do 1 808,50 (tysiąca ośmiuset ośmiu i 50/100) złotych, zaś w pozostałej części powództwo A. W. oddala,

4) w punkcie 5. o tyle, że należną Skarbowi Państwa od pozwanego kwotę obniża do 5 810 (pięciu tysięcy ośmiuset dziesięciu) złotych i nie obciąża powodów pozostałą częścią kosztów sądowych;

II. oddała apelację w pozostałej części;

III. znosi wzajemnie koszty postępowania apelacyjnego.

SSO del. Ewa Solecka	SSA Piotr Wójtowicz	SSA Ewa Jastrzębska
----------------------	---------------------	---------------------

IACa 640/15

UZASADNIENIE

H. D., A. D. i A. W. wnieśli o zasądzenie od (...) S.A. w W. kwot po 80.000 zł na rzecz każdego z nich z ustawowymi odsetkami od dnia 28 września 2013 roku.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Katowicach:

- zasądził od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki H. D. kwotę 80 000 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 60 000 zł od dnia 28 września 2013 roku i od kwoty 20 000 zł od dnia 27 września 2014 roku oraz kwotę 3 617 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- w pozostałym zakresie powództwo H. D. oddalił;
- zasądził od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powoda A. D. kwotę 80 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 września 2013 roku oraz kwotę 5 617 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- zasądził od pozwanego (...) SA w W. na rzecz powódki A. W. kwotę 80 000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 28 września 2013 roku oraz kwotę 3 617 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- nakazuje pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Katowicach kwotę 10 080 zł tytułem opłaty od uiszczenia której powodowie byli zwolnieni oraz zwrotu wydatków tymczasowo poniesionych przez Skarb Państwa.

Rozstrzygnięcie powyższe Sąd oparł na następujących ustaleniach i zważeniach:

W dniu (...) roku M. T. będąc pod wpływem alkoholu doprowadził do wypadku, w którym zginął R. D., także znajdujący się pod wpływem alkoholu. R. D. był mężem H. D. przez 22 lata oraz ojcem A. D. i A. W.. W okresie poprzedzającym śmierć R. D. zamieszkiwał wraz z żoną i synem A. A. W. rok przed śmiercią ojca zawarła związek małżeński i następnie zamieszkała razem z mężem. Dwa miesiące przed śmiercią ojca urodziło jej się dziecko. Powodowie byli ściśle związani z mężem i ojcem, a jego śmierć wywarła duży wpływ na życie ich wszystkich.

Powódka H. D. bardzo mocno przeżyła śmierć męża .Korzystała z pomocy psychologicznej i zażywała leki na uspokojenie. Powódka w dalszym ciągu odczuwa brak męża, zwłaszcza, że w 2004 roku wyprowadził się od niej syn, który wcześniej założył rodzinę i od tego czasu mieszka sama. Powódka A. W. także mocno przeżyła śmierć ojca, była z nim silnie związana i liczyła na jego ojcowską pomoc. Po śmierci ojca zamknęła się w sobie i skupiła się na wychowaniu dziecka. Powód A. D. był z ojcem mocno związany. Ponad rok dochodził do siebie po śmierci ojca. Do dnia dzisiejszego w pełni się ze śmiercią ojca nie pogodził

Pozwany w postępowaniu likwidacyjnym przyznał H. D. kwotę 10.000 zł tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej oraz 3.530 zł z tytułu zwrotu kosztów pogrzebu. Kwoty te uwzględniały przyjęte przez pozwanego 50% przyczynienie się R. D. do powstania szkody. Wyrokiem z dnia 25 lipca 2006 roku Sąd Rejonowy w T. w sprawie I C 146/06 zasądził od pozwanego na rzecz H. D. kwotę 10.042,56 zł, oddalając powództwo w pozostałym zakresie. Sąd ten przyjął odpowiedzialność pozwanego za skutki wypadku, w którym zginął R. D. i stwierdził, że stopień przyczynienia się R. D. do zaistniałego wypadku wynosi 20% i w takim zakresie obniżył przyznane powódce świadczenia. Wyrok ten jest prawomocny.

Pismem z dnia 21 sierpnia 2013 roku powodowie wystąpili do pozwanego z żądaniem wypłaty odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej oraz zadośćuczynienia za naruszenia dobra osobistego w postaci więzi rodzinnej w związku ze śmiercią R. D.. Pozwany odmówił wypłaty tych świadczeń.

Sąd oddalił wnioski pozwanego zmierzające do ustalenia przyczynienia R. D. do powstania szkody, gdyż okoliczność ta została przesądzona prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w T. z dnia 25 lipca 2006 roku.

Sąd Okręgowy uznał, że podniesiony przez pozwanego zarzut przedawnienia roszczeń powodów nie zasługuje na uwzględnienie. Bezspornym jest, iż wypadek w wyniku którego zginął mąż i ojciec powodów miał miejsce w dniu (...) roku, a powodowie wnieśli pozew o zapłatę w dniu 31 lipca 2014 roku. Jednakże w oparciu o przepis art. 442¹ § 2 kc w związku z tym, że szkoda wynikła z występku to okres przedawnienia wynosi lat 20 od dnia popełnienia przestępstwa. Przepis ten wprawdzie został wprowadzony ustawą z dnia 16 lutego 2007 roku z dniem 10 sierpnia 2007 roku, lecz po myśli art. 2 tej ustawy ma on zastosowanie do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie tej ustawy, a jeszcze nieprzedawnionych.

Wypadek, w wyniku którego mąż i ojciec powodów poniósł śmierć miał miejsce przed wejściem w życie przepisu art. 446 § 4 kc stanowiącego podstawę do dochodzenia od zobowiązanego zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej. Za skutki zdarzeń, które wystąpiły w okresie poprzedzającym obowiązywanie powyższego przepisu, obowiązany do ich naprawienia, również odpowiada tyle, że na podstawie art. 448 kc w związku z art. 24 § 1 kc. Śmierć ojca i męża powodów była skutkiem deliktu, za który odpowiedzialność ponosi strona pozwana na podstawie art. 98 ust. 1 pkt 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych (...).Więź rodzinna jest jednym z dóbr osobistych, w rozumieniu art. 23 kc, a jej bezprawne naruszenie uzasadnia roszczenie o wypłatę zadośćuczynienia.

Z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że powodowie byli silnie związani emocjonalnie ze zmarłym R. D. i w sposób znaczący przeżyli jego utratę i zakończenie relacji rodzinnych jakie do tej pory ich łączyły. Sąd Okręgowy uznał, że kwota 100.000 zł stanowić będzie odczuwalny dla powodów ekwiwalent związany z dotychczasowymi przeżyciami i utratą możliwości dalszego funkcjonowania w rodzinie. Jednocześnie kwota ta została zmniejszona o 20% z uwagi na przyczynienie się R. D. do powstania szkody. Wielkość tej redukcji wynika z wcześniej ukształtowanego przez Sąd Rejonowy w T. stosunku pomiędzy stronami. W tej sytuacji Sąd pierwszej instancji przyjął, że zasadne jest żądanie przez każde z powodów zadośćuczynienia w kwocie po 80.000 zł.

Żądanie dotyczące zasądzenia ustawowych odsetek od powyższej kwoty również w znacznej części zostało przez Sąd Okręgowy uwzględnione, ponieważ powodowie zgłosili swoje roszczenia pismem z dnia 21 sierpnia 2013 roku, z tym że powódka H. D. roszczenie w zakresie zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych określiła na kwotę 60.000 zł i tylko w tym zakresie wywołało ono skutek. W świetle brzmienia art. 14 ust. 1, 2 i 3 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych co do zasady pozwana ma obowiązek przeprowadzić postępowanie wyjaśniające i wypłacić świadczenie w terminie 30 dni od dnia zgłoszenia szkody. Gdyby natomiast wyjaśnienie w terminie tym okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. W niniejszej sprawie pozwany dysponował pełnymi informacjami, które pozwalały na przeprowadzenie postępowania w podstawowym terminie 30 dni, gdyż prowadził

wcześniej postępowanie dotyczące wypłaty świadczeń na rzecz H. D., w tym był stroną w procesie sądowym. Podstawą orzeczenia o odsetkach był art.481 kc.

O kosztach procesu rozstrzygnął Sąd Okręgowy na mocy art. 98 kpc w stosunku do powodów A. W. i A. D., natomiast art.100 zdanie drugie w przypadku H. D..

Pozwany wniósł I apelację od powyższego wyroku, zaskarżając go :

1) w zakresie punktu 1 co do kwoty 40.000 zł, zasądzonej na rzecz H. D. ponad kwotę 40.000 zł oraz w całości co do zasądzonych odsetek;

2) w zakresie punktu 3 co do kwoty 55.000 zł, zasądzonej na rzecz A.

D. ponad kwotę 25.000 zł oraz w całości co do zasądzonych odsetek;

3) w zakresie punktu 4 co do kwoty 55.000 zł, zasądzonej na rzecz A. W.

ponad kwotę 25.000 zł oraz w całości co do zasądzonych odsetek;

4) w zakresie punktu 5 w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego to jest art. 365 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez jego błędną wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 217, art. 227 oraz art. 233 § 1 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez dokonanie oceny wiarygodności i mocy dowodów bez wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności poprzez pominięcie istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności;

3. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 217, art. 227 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez oddalenie wniosków dowodowych mających na celu wykazanie stopnia przyczynienia poszkodowanego do powstania szkody;

4. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 328 § 2 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez niewskazanie w uzasadnieniu wyroku motywów zapadłego rozstrzygnięcia;

5. naruszenie art. 442¹ § 2 Kodeksu cywilnego poprzez jego niewłaściwe zastosowanie;

6. naruszenie art. 118 Kodeksu cywilnego poprzez jego niezastosowanie;

7. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 448 Kodeksu cywilnego w związku z art. 24 Kodeksu cywilnego poprzez przyznanie powodom rażąco wygórowanej sumy tytułem zadośćuczynienia;

8. naruszenie prawa materialnego to jest art. 481 § 1 Kodeksu cywilnego w związku z art. 14 ust. 1, 2 oraz ust. 3 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych i nie zasądzenie odsetek od dnia następującego po dniu wyrokowania.

Mając na uwadze powyższe pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództw w zaskarżonej części i zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów procesu za obie instancje wg. norm prawem przepisanych w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Powodowie wnieśli o oddalenie apelacji pozwanego i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył :

Apelacja zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

Niezasadny był zarzut naruszenia art. 365 kpc poprzez przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, iż był on związany ustaleniem co do zakresu przyczynienia się R. D. do zaistnienia szkody, dokonany przez Sąd Rejonowy w T. w prawomocnym wyroku z dnia 25 lipca 2006 r. w sprawie IC 146/06.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 20 listopada 2014 r., V CSK 6/14 (LEX nr 1604655), mocą wiążącą prawomocnego orzeczenia z mocy art. 365 kpc objęte jest to, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia. Moc wiążącą uzyskuje bowiem rozstrzygnięcie o żądaniu w powiązaniu z jego podstawą faktyczną i w kolejnym postępowaniu sąd ma obowiązek przyjąć, że istotna z punktu widzenia zasadności żądania kwestia kształtowała się tak, jak to zostało ustalone w prawomocnym wyroku. Konsekwencją jest niedopuszczalność ponownej oceny prawnej co do okoliczności objętych prawomocnym rozstrzygnięciem. Przedmiotem rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w T. w powołanym wyżej wyroku był zakres odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego jako ubezpieczyciela sprawcy wypadku powodującego szkodę - w stosunku do powodów, których roszczenie wywodzone jest z faktu śmierci R. D., a więc poszkodowanego, który przyczynił się do powstania szkody. Zakres tego przyczynienia się był jednym z głównych elementów rzutujących na treść wydanego przez Sąd Rejonowy w T. orzeczenia, gdyż wysokość zasądzzonego świadczenia wynikała z pomniejszenia przez Sąd odszkodowania o 20% na mocy art. 362 kc. Słusznie zatem Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że prawomocne przesądzenie wyrokiem sądowym w innej sprawie, iż R. D. przyczynił się do przedmiotowej szkody w 20% jest z mocy art. 365 kpc wiążące dla Sądu rozpoznającego sprawę niniejszą.

Także twierdzenie apelującego, iż roszczenie powodów jest przedawnione, było całkowicie bezpodstawne. Wbrew wywiadowi skarżącego, roszczenia majątkowe z tytułu naruszenia dóbr osobistych, a z takim mamy do czynienia w niniejszej sprawie, nie przedawniają się na zasadach ogólnych wynikających z art. 117 i następnich kc. Roszczenie o pieniądze zadośćuczynienie za krzywdę doznaną w razie naruszenia dobra osobistego uregulowane jest w art. 448 kc, usytuowanym w tytule VI Księgi Trzeciej Kodeksu Cywilnego, dotyczącej czynów niedozwolonych. Kwestia przedawnienia roszczeń o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym uregulowana jest w sposób szczególny. Argument skarżącego, jakoby szkoda poniesiona przez powodów nie wynikała z występku, jakim było spowodowanie wypadku drogowego, ale z naruszenia dobra osobistego, a zatem nie miała swego źródła w przestępstwie - co miałyby wykluczać stosowanie w niniejszym przypadku terminów przedawnienia przewidzianych dla roszczeń deliktowych, był niezrozumiały. Naruszenie dobra osobistego powodów w postaci utraty więzi rodzinnej z mężem i ojcem - z powodu jego śmierci, było bezpośrednim wynikiem wypadku drogowego, który tę śmierć spowodował. W pełni prawidłowo wskazał zatem Sąd Okręgowy, iż w sprawie niniejszej znajdował zastosowanie art. 442¹ § 2 kc, zgodnie z którym, jeśli szkoda wynikała z występku, to okres przedawnienia wynosi lat 20 od dnia popełnienia tego czynu karalnego. Nie budzi zatem wątpliwości, że powództwo powodów wyniesione w dniu 31 lipca 2014 roku, odnoszące się do deliktu, który miał miejsce (...) roku, nie jest przedawnione.

Zgodzić się natomiast należy ze skarżącym, że jeśli chodzi o kwoty zadośćuczynienia dla powodów, to Sąd pierwszej instancji określił je na zbyt wysokim poziomie, aczkolwiek zawyżenie to nie było tak duże, jak wywodzono w apelacji.

Ponieważ sąd meriti dysponuje pełną swobodą decyzyjną przy określeniu, jaka suma zadośćuczynienia zapewni w okolicznościach danej sprawy pełną rekompensatę krzywdy doznanej przez osobę poszkodowaną czynem niedozwolonym, w orzecznictwie panuje zgodny pogląd, że korygowanie przez sąd drugiej instancji zasądzonego zadośćuczynienia może mieć miejsce tylko wtedy, gdy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, mających wpływ na jego wysokość, jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie, tj. albo rażąco wygórowane, albo rażąco niskie (por. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 26 czerwca 2013 r., IACa 253/13, LEX nr 1353605). Zarzut niewłaściwego określenia wysokości zadośćuczynienia mógłby być uwzględniony, gdyby nie zostały wzięte pod uwagę wszystkie istotne kryteria, wpływające na tę postać kompensaty, bądź też gdyby sąd uczynił jedno z wielu kryteriów, decydujących o wysokości zadośćuczynienia, elementem dominującym (vide - wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 stycznia 2000 r. III CKN 536/98, LEX 6942276, z dnia 18 kwietnia 2002 r. II CKN 605/00, LEX 484718 i z dnia

26 września 2002 r. III CKN 1037/00, LEX 56905, wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 2 lipca 2013 r., I ACa 199/13, LEX nr 1339380).

W kontekście powyższego stwierdzić należy, że ustalone przez Sąd Okręgowy zadośćuczynienia dla powodów w wysokości całkowitej 100.000 zł dla każdego z nich uznać należało za nadmierne w stopniu rażącym, co uzasadniało ich obniżenie w trybie kontroli instancyjnej. Podkreślić należy, że niemożliwym jest ściśle ustalenie zadośćuczynienia ze względu na istotę szkody jaką jest cierpienie wywołane śmiercią osoby bliskiej. Tego rodzaju krzywdy nie sposób precyzyjnie odnieść do jakiegokolwiek wartości ujętej w pieniądzu. Powodowie stracili ojca i męża. Żadna kwota nie zrekompensuje im tej straty. Zadośćuczynienie orzeczone przez Sąd winno stanowić godziwą kompensatę krzywdy powodów, opartą jednak na obiektywnych okolicznościach. Powodowie A. D. i A. W. w chwili utraty ojca byli już dorosłymi ludźmi; powódka była już nawet zamężna, miała dziecko i nie mieszkała z rodzicami. Oczywistym jest, że śmierć rodzica jest ogromnym bólem dla każdego kochającego dziecka, niezależnie od tego, w jakim jest wieku. Niemniej trauma ta jest łatwiejsza do zniesienia i powoduje mniejsze skutki w psychice osoby dorosłej, która buduje już własne, niezależne od rodziców życie, a jej osobowość i konstrukcja emocjonalna są już ukształtowane. Nie można też tracić z pola widzenia faktu, że od śmierci R. D. minęło już 15 lat; z zasad doświadczenia życiowego wynika, iż upływ czasu złagodził rozmiar cierpienia powodów. Sąd Apelacyjny uznał, że zadośćuczynienie w wysokości 50.000 zł na rzecz każdego z powodów będzie prawidłowe i spełni funkcję kompensacyjną. Chociaż rozmiar świadczeń orzekanych w podobnych sprawach stanowi tylko pomocniczy element ocenny, to jednak nie bez znaczenia jest to, że zadośćuczynienia takie nie odbiegają od przeciętnie orzekanych w związku ze śmiercią rodzica lub męża, także w Sądzie Apelacyjnym w Katowicach i sądach okręgu mu podlegającego. Przyznane powodom świadczenia wynoszą łącznie 150.000 zł. W kontekście przeciętnego poziomu majątności w polskim społeczeństwie, stopy życiowej samych powodów i siły nabywczej takiej kwoty pieniężnej stwierdzić należy, że jest ona godziwa.

Natomiast żądanie apelującego, by przedmiotowe zadośćuczynienia obniżyć do kwot po 25.000 zł na rzecz A. D. i A. W. było bezpodstawne, gdyż takie świadczenia byłyby rażąco zaniżone i nieadekwatne do zakresu krzywdy powodów.

Skoro zatem całe zadośćuczynienie dla każdego z powodów wyniosło 50.000 zł, to po zmniejszeniu świadczenia o 20% z tytułu przyczynienia się R. D. do powstania szkody, zasądzeniu podlegały kwoty po 40.000 zł i takiej właśnie zmiany zaskarżonego wyroku dokonał Sąd Apelacyjny, częściowo uwzględniając apelację pozwanego.

Apelujący nie miał natomiast racji kwestionując zasądzenie zaskarżonym wyrokiem odsetek od dnia 28 września 2013 roku i twierdząc, iż odsetki te winny być zasądzone dopiero od dnia wydania wyroku. Obecnie w judykaturze dominuje pogląd, który Sąd Apelacyjny w składzie rozpoznającym niniejszą sprawę podziela, że wymagalność roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę, a tym samym i początkowy termin naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie należnego zadośćuczynienia, może się natomiast różnie kształtować w zależności od okoliczności sprawy. Terminem, od którego należą się odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia za krzywdę, może być więc, w zależności od okoliczności sprawy, zarówno dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynieniu, jak i dzień tego wyrokowania (vide-wyrok Sądu Apelacyjnego we Łodzi z 29 maja 2014 r., I ACa 1592/13, LEX nr 1477200). Deklaratoryjny charakter orzeczenia sądu przyznającego zadośćuczynienie wynika m.in. z tego, iż sąd na podstawie zaoferowanych w sprawie dowodów rozstrzyga, czy doznane cierpienia i krzywda oraz potencjalna możliwość ich wystąpienia w przyszłości miały swoje uzasadnienie w momencie zgłoszenia roszczenia. W takiej sytuacji zasądzenie odsetek od daty wyrokowania prowadziłoby w istocie do ich umorzenia za okres sprzed daty wyroku i stanowiłoby nieuzasadnione uprzywilejowanie dłużnika, skłaniające go niekiedy do jak najdłuższego zwlekania z opóźnionym świadczeniem pieniężnym, w oczekiwaniu na orzeczenie sądu znoszącego obowiązek zapłaty odsetek za wcześniejszy okres (vide- wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 23 maja 2014 r., VCa 10/14, LEX nr 1474061).

W okolicznościach sprawy niniejszej zasądzenie odsetek od zadośćuczynienia dopiero od dnia wyrokowania byłoby niezasadne. Wielkość i charakter krzywdy doznanej przez powodów, której źródłem było zdarzenie zaistniałe w 1999 r., były już pozwanemu wiadome w chwili skierowania do niego przez powodów wezwania do zapłaty z dnia 21 sierpnia 2013 r. Nie uległy one zmianie w dalszym okresie, jaki upłynął wraz z trwaniem procesu sądowego, do chwili wydania wyroku w sprawie. Dlatego akcentowanie przez skarżącego, że rozmiar krzywdy powodów określono

dopiero w toku postępowanie sądowego był bezzasadny, gdyż oceniane przez Sąd okoliczności były takie same, jak w chwili przedsądowego zgłoszenia szkody. Nie było przeszkód, by ubezpieczyciel spełnił świadczenie w terminie trzydziestu dni, wynikającym z art.817 kc. Skoro tego nie uczynił, od dnia następnego pozostawał w opóźnieniu, zgodnie z dyspozycją art.455 kc.

W związku z dokonaną w drodze kontroli instancyjnej zmianą wysokości zadośćuczynień przyznanych powodom wskazać należy, iż kwoty 40.000 zł na rzecz każdego z nich nie wykraczają ponad zakres żądań zgłoszonych w wezwaniu do zapłaty z 21 sierpnia 2013 r., wobec czego od każdej z nich odsetki należne były od tego samego dnia - 28 września 2013 roku.

Obniżenie zasądzonych zadośćuczynień skutkowało zmianą w przedmiocie nieuiszczonych kosztów sądowych podlegających pobraniu na rzecz Skarbu Państwa od każdej ze stron. Na mocy art.113 ust. uksc od pozwanego należna była kwota 5.810 zł. Obliczona ona została w sposób następujący : opłata od zasądzonego roszczenia wynosiła 6.000 zł. Ponieważ pozwany uiszczył zaliczkę na opinię biegłych w wysokości 1.000 zł , a w I instancji przegrał w 75%, winien więc ponieść 75% całego wynagrodzenia biegłych, które wyniosło 1.080 zł. - czyli 810 zł. Od kwoty 6.000 zł odjąć zatem należało 190 zł równą części zaliczki, jaka podlegałaby zwrotowi na rzecz pozwanego.

Wobec powyższego, Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji, dokonując częściowej zmiany wyroku na mocy art.386§1 kpc i oddalając apelację w pozostałej części, na mocy art.385 kpc. O kosztach postępowania apelacyjnego rozstrzygnięto na zasadzie art. 100 zd.1 kpc, z powodu częściowego uwzględnienia apelacji.

SSO-del. Ewa Solecka SSA Piotr Wójtowicz SSA Ewa Jastrzębska